

Порівняльний аналіз. Суть прийому порівняння полягає в порівнянні фінансових показників звітного періоду з їх плановим значенням, із показниками попереднього періоду. Порівняння є найбільш розповсюдженим та найбільш раннім способом аналізу. За його допомогою проводиться оцінка ефективності господарювання, вивчається вплив окремих факторів на виконання плану та виявляються резерви. Воно починається із співвідношення явищ, за допомогою якого аналізуються явища, що порівнюються, виділяються у них спільні та відмінні риси. Існують такі форми порівняння: із планом, із минулим, із кращим

Існують неформалізовані та формалізовані методи аналізу.

Неформалізовані (евристичні) методи аналізу ґрунтуються на описуванні аналітичних процедур на логічному рівні, а не на жорстких аналітичних взаємозв'язках та залежностях. До них належать: методи експертних оцінок і сценаріїв; психологічні; морфологічні; порівняльні; побудови системи показників; побудови системи аналітичних таблиць. Ці методи застосовують в основному для прогнозування стану об'єкта на перспективу в умовах неповно використаної інформації, неможливості обліку всіх чинників, спрощеної уяви про явища економічної дійсності, тобто в умовах часткової або повної невизначеності. Стан невизначеності характеризує відсутність будь-яких конкретних даних про можливі напрями розвитку дій та про вірогідність здійснення кожного з них у майбутньому. Ці методи характеризуються певним суб'єктивізмом, оскільки в них велике значення мають інтуїція, досвід та знання аналітика.

До формалізованих методів фінансового аналізу належать ті, в основу яких покладено жорстко формалізовані аналітичні залежності, тобто такі методи: арифметичних різниць; відсоткових чисел; ланцюгових підстановок; балансовий; інтегрально балансовий; диференційований; логарифмічний; модульний; індексний; тощо [3, с. 55].

Отже, на різних етапах аналізу фінансового стану підприємства використовуються різні технічні прийоми. При цьому немає ніяких нормативів щодо їх застосування, адже це залежить від мети аналізу, наявності на підприємстві інформаційного і технічного забезпечення, тому в реальному аналізі фінансової діяльності найчастіше комбінують різні технічні прийоми.

Використана література

1. Салига С.Я. Фінансовий аналіз: Навч. посіб. / С.Я. Салига. – Київ: Центр навчальної літератури, 2009. – 210 с.
2. Цал-Цалко Ю.С. Фінансовий аналіз: Підручник. / Ю.С. Цал-Цалко. – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 566 с.
3. Цигилик І.І. Економічний аналіз: Навч. посіб. / І.І. Цигилик. – К.: Кондор, 2005. – 165 с.

УДК 658.1

Тетяна Василюшин, аспірант, Надія Синькевич, к.е.н., доцент

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, Україна

ОСНОВИ КОМПЛЕКСНОГО ФІНАНСОВОГО АНАЛІЗУ

Tetyana Vasylyshyn, Nadiya Synkevich

THE BASICS OF COMPLEX FINANCIAL ANALYSIS

На підприємствах такий вид фінансового аналізу як комплексний передбачає дослідження потенціалу підприємства, тобто саме він дає змогу визначити положення суб'єкта господарювання в економіці загалом.

Комплексний фінансовий аналіз необхідний власникам для прийняття різного роду стратегічних рішень, менеджерам аналізованого підприємства - для забезпечення інформаційною базою оперативне фінансове планування.

За допомогою саме цього виду аналізу дає як ретро- так і перспективну оцінку фінансовому стану підприємства. Його завдання:

- залучення фінансових ресурсів;
- пошук високорентабельних проектів;
- оцінка надійності партнерів;
- оцінка доцільності інвестування;
- оптимізація фінансової діяльності підприємства;
- комплексне фінансове оздоровлення суб'єкта господарювання.

Виконуючи ці завдання, організація проведення ефективного комплексного фінансового аналізу підприємства повинна відповідати таким основним вимогам:

1. Методологічна база, застосована у комплексному аналізі, має базуватись на таких методиках, які давали б змогу обмежити терміни оцінки фінансового стану суб'єкта господарювання. За тривалістю проведення серед усіх інших видів аналізу комплексний аналіз поступається лише експрес-аналізу. Проте, коли на основі експрес-аналізу можна лише визначити та ідентифікувати проблемні напрямки у фінансово-господарської діяльності підприємства, то на основі комплексного аналізу ще й представлення обґрунтованих висновків щодо тенденцій зміни фінансово-господарської діяльності в цілому та по окремих статтях.

2. Використання прийому порівняння у аналізі як ефективного засобу аналізу організації фінансових звітів. У порівняльному аналізі базою для виконання комплексного аналізу можуть бути такі параметри:

- середні значення по галузі;
- значення фінансово-господарської діяльності підприємств-лідерів галузі, в якій здійснює свою діяльність об'єкт аналізу;
- нормативні значення зазначені у законодавчій та внутрішньогосподарській документації, рекомендацій наданих науковими установами;
- цільові значення показників, визначені замовниками дослідження;
- значення оптимальної або критичної величини фінансових показників, розраховані спеціалістами-аналітиками з урахуванням галузевої приналежності та особливостей діяльності для підприємства;
- середнє значення фінансових показників, обчислених для підприємства по показникам під час найсприятливіших періодів функціонування.

3. Основою успішного комплексного аналізу є сформовані групи показників, які б у своїй сукупності комплексного характеризували поточний і перспективний фінансовий стан підприємства. Варто зазначити, що при використанні надлишкової кількості показників необхідна більша кількість часу для здійснення аналізу, що, в свою чергу, знизить оперативність виконання комплексного аналізу, а отже і його ефективність.

4. Важливу роль відіграє адекватна система однозначної інтерпретації результатів різного роду обробки визначених груп показників для уникнення двозначності висновків, зіткнень поглядів експертів між собою під час ідентифікації положення підприємства.

Етапи здійснення комплексного фінансового аналізу на підприємстві:

1. Постановка завдань комплексного фінансового аналізу:

- вивчення об'єкта дослідження та його особливостей діяльності (галузева приналежність, форма власності, позиція на ринку і т.д.);

- визначення інформаційної бази та її часових горизонтів;
- постановка мети та завдань проведення аналізу;
- визначення напрямів діяльності підприємства як об'єкта аналізу, які будуть складовими при розрахунку інтегрального показника, який визначає ефективність діяльності підприємства та управління ним, її перспективи, рівень ризикованості;
- вибір форми представлення кінцевої інформації (розрахунок абсолютного значення інтегрального показника, побудова порівняльної таблиці тощо);
- підбір методики надання пропозицій щодо впровадження у діяльність підприємства заходів для забезпечення отримання результату комплексного фінансового аналізу.

2. Визначення процедур для здійснення первинної обробки висновків та консолідації вхідної інформації фінансового характеру:

- проведення групування інформаційних джерел та визначення об'єктів спостереження;
- формування фінансових показників та коефіцієнтів;
- обґрунтування обраних способів обробки вхідної інформації.

3. Забезпечення технічного проведення методики аналізу:

вибір методики комплексного аналізу;

визначення задіяного інструментарію.

4. Представлення та пояснення отриманих висновків після обробки вхідної інформації.

5. Визначення можливих сценаріїв щодо майбутнього тренда фінансово-господарської діяльності підприємства.

Якість комплексного фінансового аналізу залежить від того якою саме буде інформаційна база аналізу, тому вона повинна відповідати таким вимогам: відповідність меті аналізу; повнота та достовірність; зіставлення; інформативність; цілісність; порівняння у часі та просторі.

Комплексний фінансовий аналіз суб'єкта господарювання є універсальним та надзвичайно необхідним інструментом при дослідженні його фінансового потенціалу. На основі отриманих результатів можна підвищити ефективність управління діяльністю підприємства.

УДК 378.011

Тетяна Винник, к.е.н., доцент

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, Україна

ДО ПИТАННЯ РЕФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Tetiana Vynnyk

ON THE PROBLEM OF THE HIGHER EDUCATION REFORMING

Розвиток суспільства будь-якої країни, в тому числі України, залежить, насамперед, від рівня освіченості громадян, зокрема від доступності та якості отриманої ними освіти.

В Україні динаміка мережі ВНЗ і кількість студентів є ознакою переходу до масової вищої освіти. У розвинених країнах такий підхід відбувся за схемою «якісна вища освіта для деяких → освіта нижчої якості для всіх → якісна освіта для багатьох → якісна освіта для всіх». Щодо нашої держави, то українська система забезпечення